

Club Excursionista de Gràcia

OCTUBRE
DESEMBRE
2 0 0 3

PASSATGE MULET, 4
TEL: 93 237 86 59
FAX: 93 237 31 48
08006 BARCELONA

"MAI ENRERA"

Butlletí social

Publicació degana de la premsa de Gràcia
Creu de Sant Jordi 1992

XXI Any - 2a. Època, núm. 76
Fundat l'any 1922

Sortida de la XXIVa Matagalls-Montserrat
Fotografia de Guillem Martín Brasó

EDITORIAL

ENRIC MANUBENS UN PRESIDENT AMB INICIATIVES ENS HA DEIXAT

Dins de totes les entitats sempre apareixen socis que, pel seu tarannà, de vegades trenquen les inèrcies de treball. En el cas del nostre antic president, tal com podem llegir en el butlletí dels mesos de novembre/desembre de l'any 1969, coincidint amb el canvi de Junta Directiva l'Enric Manubens, amb visió de futur i donat el creixement de l'entitat, va endegar el canvi de seu social segons acord de l'Assemblea de data 28 de novembre.

Aquesta decisió, que va ser de difícil assumpció, avui en dia ens ha permès de gaudir d'un local propi, amb tots els beneficis que representa l'autonomia econòmica i el fet d'estar lliures d'altres càrregues com ara els lloguers.

No vaig tindre l'honor de col·laborar amb el nostre president, però les referències dels seus companys de l'època indiquen la seva capacitat emprenedora, tant en el vessant d'escalador com en el de directiu de l'entitat.

L'Enric i la seva junta es qüestionaven en aquell moment cap a on aniria l'esport de la muntanya, quin era el futur de les entitats, dels practicants de l'alpinisme. Aquelles reflexions avui en dia són vigents. Quin pes tindran les empreses de serveis en esports d'aventura? Fins on arribarà el professionalisme? Les entitats, amb els seus instructors amateurs, cobriran les necessitats de la societat envers el que es denomina bateig d'activitats? Les entitats iniciaran la preparació de serveis per tal de captar la societat i així incrementar el nombre de socis?

Avui en dia, a l'inici del segle XXI, podem comprovar que l'Enric Manubens ja tenia una visió del camí de les entitats.

Enric Manubens, gràcies per les teves aportacions al Club Excursionista de Gràcia.

Francesc Sanahuja
President del Club
Excursionista de Gràcia

AGENDA

OCTUBRE

4 i 5, dissabte i diumenge

Secció Cultural

2a Fira del Llibre de Muntanya, a Santa Maria de Corcó - l'Esquirol (Collsacabra).

Coordinació: Maria-Dolors Lázaro

19, diumenge

Secció de Muntanya - GR-1

1a ETAPA: SANT MARTÍ D'EMPÚRIES - CAMALLERA

15,020 Km. - 3 h. 50'

Coordinació: Manel Arnau

25 i 26, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya - Sortides de Mitja Muntanya

EL BERGUEDA

Coordinació: Noemí Canti

NOVEMBRE

15 i 16, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya - Sortides de Mitja Muntanya

PENYES ALTES DEL MOIXERÓ

Coordinació: Àlex Duran

23, diumenge

Secció de Muntanya - GR-1

2a ETAPA: CAMALLERA - VEÏNAT DE CANDALMAU

15,180 Km. - 3 H. 35'

Coordinació: Manel Arnau

DESEMBRE

20 i 21, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya - Sortides de Mitja Muntanya

PESSEBRE VIVENT DE CORBERA

Coordinació: Natàlia Llàcer

21, diumenge

Secció de Muntanya - GR-1

3a ETAPA: VEÏNAT DE CANDALMAU - SERINYÀ

15,000 Km. - 3 h. 30'

Coordinació: Manel Arnau

GENER 2004

18, diumenge

Secció de Muntanya - GR-1

4 ETAPA: SERINYÀ - TORTELLÀ

15,500 Km. - 4 h. 10'

Coordinació: Manel Arnau

Ens plau felicitar el nostre consoci, **Ricard Martínez i Monteagudo**, per haver estat designat nou Regidor del Districte Municipal de Gràcia.

Tenim la seguretat que la seva competència i les seves inquietuds envers tots els aspectes del desenvolupament públic, social, econòmic, participatiu, urbanístic... de la nostra exvila, faran que s'aconsegueixin uns nous horitzons ben esperançadors.

Molt benvingut i molta sort!

En Ricard Martínez parlant amb el nostre president en la Nit del Esport de Gràcia. Fotografia de Guillem Martín Brasó

NOVA TEMPORADA DEL REFUGI

Bon dia/tarda/nit a tothom depenent de quan llegiu aquest article. Comença la nova temporada del Refu i com cada any amb coses noves i millorades. Pels que no

se'n recordin o no ho sàpiguen per ser nous socis, el Club Excursionista de Gràcia té un refugi al poble de la Molina, concretament, a les cases del Sitjar de la Molina, a 10 minuts a peu de l'estació de tren de la Molina i al costat de l'alberg Verge de les Neus i de la carretera. Està a disposició de tothom. És un refugi no guardat i la clau s'ha de demanar a la secretaria del Club. Penseu que els divendres la secretaria està tancada, o sigui que intenteu ser una mica previsors per al cap de setmana i decidiu el dijous si hi aneu o no.

Els preus del Refu són els següents:

- 3 • els socis
- 6 • els no socis federats
- 8 • els no socis no federats.

El refugi té una capacitat de vint places, lavabos i dutxes amb aigua calenta. Si us en recordeu, la novetat de l'any passat va ser el **microones**... i segueix funcionant! La gent s'ha comportat i n'ha fet un bon ús, i sobretot l'ha anat netejant! Hi continuem tenint plats, coberts, olles i tot el que cal per a cuinar (oli, sal, sucre...); però, per a la gent que no ho sàpiga o no ho recordi, no hi ha fogons: us heu de portar el fogonet.

Pel que fa a les qüestions de menjar, la gent continua tenint l'esperit de quan es va a un refugi lliure, i t'hi trobes arròs, sopes, cervesa, etc. Per cert, gràcies a la colla que per Nadal ens va deixar torró, polvorons, cava i altres delicadeses. Quan vam arribar els cursetistes d'alta muntanya ho vam agrair molt. Aquest any a veure qui s'enrotlla! I ens agradaria trobar a més a més salmó, caviar i moscatell!

Al dormitori hi ha cinc mantes i un radiador. Us recordo que quan un arriba el divendres al vespre està una mica fred. Les novetats per a aquest any són:

- 1.- Hem posat indicacions d'on són les coses: les claus de pas, les mantes, els jocs, etc.
- 2.- Tenim lavabos de nois i de noies!
- 3.- A la paret hi ha mapes plastificats i tridimensionals de la zona.
- 4.- Hem penjat fotos "bucolicopastorils" per tenir vistes a falta de finestra al menjador.
- 5.- Hem posat un armari de neteja a sota de l'escalfador de l'aigua on hi ha també els allargadors per als radiadors.
- 6.- A secretaria hi ha tres claus. Cada clau té un clauer que són les instruccions del Refu.

Un cop al Refu, si hi trobeu més gent, us heu de posar d'acord en la qüestió de la neteja ja que **el Refu s'ha de netejar i ha d'estar net per a la gent que vingui darrere vostre!**

Crec que no m'oblido res; només em resta dir-vos

BONA TEMPORADA I GAUDI DEL NOSTRE REFU

Pili Justo

CANTAIRES MUNTANYENCs

IV CONCERT DE PRIMAVERA

La IV edició del Concert de Primavera va celebrar-se enguany el 14 de juny i, com sempre, a la Sala de Plens del Ajuntament de Gràcia. Fou Joan Cervera qui donà la benvinguda als assistents tot fent avinent

que, en aquesta ocasió, celebràvem els cent anys de l'aparició de l'obra de **Joaquim Ruyra i Oms "Marines i boscatges"**, que va donar lloc més tard al títol "**Pinya de rosa**", que potser és el més conegut. I afegí que les escriptores M. Isabel Pijoan i Lluïsa Julià en farien la glossa. També, i com sempre, s'ha convidat a una coral amiga, que aquesta vegada és la dels Cantaires de la UEC/Barcelona, amb la qual hem compartit totes le Festes de la Cançó de Muntanya.

Seguidament, el president del Club Excursionista de Gràcia, Francesc Sanahuja, va fer la presentació de la trobada. I va voler començar agraint -per qüestió de consciència, va dir- la presència d'Albert Musons, que ha ostentat durant quatre anys la conselleria municipal de Cultura i Esports. La nostra entitat ha pogut comptar sempre amb la seva col·laboració en els temes cultural i esportiu, i han estat moltes les iniciatives que s'han pogut dur a terme gràcies a ell. Li va demanar doncs de seguir en la mateixa línia i que considerés el Club com casa seva. En segon lloc va fer esment de la coral que ens acompanyava, els Cantaires de la UEC/Barcelona, amb qui ens lliguen llaços de vella amistat. Va acabar amb una reflexió sobre la personalitat de Joaquim Ruyra, poeta que potencià l'excursionisme a les pàgines del nostre butlletí, que mirà cap amunt, vers la muntanya, però també cap avall, vers el mar.

A continuació va ser M. Isabel Pijoan qui posà de manifest com li era plaent de participar en aquest homenatge del centenari de la publicació de l'obra de Joaquim Ruyra, "**Marines i boscatges**" en el marc del IV Concert de Primavera, el qual vol evocar amb gran respecte i veneració la figura del mestre d'excelsa prosa. Es refereix a la relació de Ruyra amb la nostra exvila com a col·laborador del Club Excursionista de Gràcia. Aquí introdueix un fragment del text que Ruyra va publicar en el butlletí Mai Enrera, el juliol de 1932, amb el títol "L'excursionisme i la marina", on fa una descripció del seu sentiment mariner i expressa la bellesa viva i expansiva de la naturalesa. Enamorat també del cel, en reproduïx les llums varies destriant-les d'una manera inefable. I segueix M. Isabel: "Qui era Joaquim Ruyra?". Doncs gironí de naixença, blanenc de cor, gracienc d'adopció en els darrers anys de la seva vida.

Admirador de Verdaguer, amic de Josep Carner i de Josep Pla, qui va arribar a dir que Ruyra havia esgotat la matèria del paisatge de Blanes.

La seva obra és com una autèntica **Pinya de rosa** que entreteixeix diferents gèneres literaris: la poesia, el teatre, la traducció i fins i tot l'assaig. La seva narrativa reunia un sentit decoratiu i miniaturista en la descripció del paisatge amb un sentit poètic, arrelat a la idiosincràsia mediterrània, marcada per la moderació, i sense tremendismes ni truculències. Josep M. de Sucre, en el noticiari del C.E.G., publicat el 1958, diu d'ell que era un home chestertonià, modós, inespectacular, auster, intuïtivament organitzat en les coses específiques; catòlic dins l'estil de Sant Francesc de Sales.

En definitiva, el missatge de Ruyra té ressonàncies mediterrànies des de la lucidesa i la serenor. Era un home d'un valor incommensurable, d'una gran humanitat i alhora un català arrelat a la seva terra. És a dir, un català universal, va concloure.

Joan Cervera agrai a M. Isabel Pijoan la profunditat de les seves paraules en la presentació i biografia de Joaquim Ruyra. En altres ocasions, afegí, l'homenatjat responia a la presentació que se li havia fet. No és avui el cas, perquè, com tots sabem, Ruyra va morir l'any 1939, poc després d'acabada la guerra civil. És d'imaginar els moments difícils que devia viure Ruyra veient que tot allò pel qual ell havia treballat i lluitat s'enfondrava, desapareixia, i que es cremaven els llibres catalans. Però potser d'aquelles cendres n'hagi nascut una au Phènix, i ara i aquí sigui el mateix Ruyra qui a través dels anys ens parli en la veu de Lluïsa Julià, Comissària de l'Any Ruyra. Ella ha organitzat una sèrie d'exposicions al respecte, i és una entusiasta d'aquest gran prosista.

Lluïsa Julià començà dient que quan un estudiós dedica pràcticament deu anys a un personatge, com ella ho ha fet, al final fins i tot es té la sensació de parlar-hi en somnis, i el personatge pren vida. Parla del perquè d'aquesta celebració de l'Any Ruyra. A diferència d'altres casos, no se celebra el centenari de la mort o del naixement, sinó que va semblar a la comissió formada per l'Ajuntament de Blanes, que ha portat endavant la iniciativa de la Universitat Catalana d'Estiu, i a altres entitats, com el Museu de la Marina de Vilassar, o, fins i tot, a l'Institut d'Estudi Catalans, que fóra interessant de parlar d'un moment d'esclat de l'escriptor. De fet, el 1958 ja es van celebrar a Blanes uns actes sobre el centenari i es va aixecar una escultura a Ruyra, obra de Joan Rebull, al passeig d'aquella població, que representa el frare Sadurní de "Les coses benignes".

El perquè Marines i boscatges canvià de nom va ser un problema editorial, i el nou títol queda plenament justificat en un pròleg magnífic del 1920. Reivindiquem doncs ara el nom de Marines i boscatges perquè és un nom més modernista, més suggerent; i Ruyra va ser, a més, el

l·ligam entre la prosa i poesia magnífica de Verdaguer i la prosa ja absolutament moderna que vindria els anys 20 i 30 i de la qual ell va ser el mestre indiscutible. Tocà diferents registres; Blanes és sempre el paradís, el seu microcosmos, i és molt interessant perquè estableix paral·lelismes amb el que significava pels excursionistes anar a la muntanya amb tota la tradició de la Renaixença. I ell ho reprèn, però ho situa a la marina. Ho va fer a plena consciència; i molt curiosament, perquè ell pretenia escriure en castellà, que considerava com a llengua de cultura, i no el català, que no tenia una gramàtica fixada i no disposava d'una situació social valorada.

Però justament arran del gran moviment catalanista, en el qual l'excursionisme manté un paper destacadíssim, Ruyra s'hi inscriu a partir dels anys 1880/90, immediatament es posa a escriure només en català, i va ser-li absolutament fidel fins al final. Per tant, aquesta celebració posa en evidència la importància de la creació social d'uns valors que van potenciar l'aparició de grans escriptors.

Cal destacar, per una banda, que és un autor d'una gran riquesa tan conceptual com de llenguatge d'altíssim nivell, i, per altra, això ho aconsegueix anant ben bé a l'arrel del poble. La llengua, els costums, les tradicions, les frases fetes que apareixen a les seves obres, els personatges, són l'exemple de com des de la cosa més quotidiana i més pròpia de casa nostra, en el seu cas de Blanes, Ruyra és capaç de fer una obra d'una alçada literària de primer ordre. És un poeta que es dedica a fer prosa; els poetes són els grans creadors de llenguatge. Alhora va posar lletra a moltes músiques i va col·laborar també amb l'Orfeó Gracienc. Voldria recordar que l'any 1916 publicà -i això és intromissió i fora bo que es pogués localitzar- unes quinze cançons de bressol, populars, d'arreu d'Europa, que titulà "Non, Non". Això ho va fer juntament amb Nicolau de Tolosa, i és interessantíssim remarcar aquesta col·laboració en la història del nostre país entre els poetes i els músics. De fet, la seva prosa també és sonora i poètica i evidentment hi intervé d'una manera poderosíssima el ritme, per tant la música: en aquest sentit és un artista total, un artista que col·labora amb músics, amb pintors, és plàstic i, com a pensador, explica i diu coses.

Finides les dissertacions, el president dels Cantaires Muntanyencs, Miquel Fernández, va saludar els presents en aquella conjunció de poesia i música; *fins aquí la poesia*, va dir, *i ara vindrà la música*. I afegí: *En el món de l'excursionisme la cultura i el cant coral segueixen molt units, si bé darrerament es pretén desvincular el moviment esportiu de la resta d'activitats que també es fan en aquest àmbit*.

A continuació va requerir la presència a l'estrada d'Albert Musons, com amic del nostre Club i en tant que conseller municipal de Cultura i Esports del Districte de Gràcia, en aquells moments en funcions. Albert Musons dona la

benvinguda a tothom i posa de manifest la bona i profunda amistat que ha pogut establir amb el Club i els seus components més enllà d'una relació estrictament de polític. També expressa la seva voluntat de continuar treballant i col·laborant amb entitats com el Gràcia, tot suggerint al Club i també a la Comissària de l'Any Ruyra de portar a terme alguna acció al respecte que posés en relleu de manera clara la relació de Joaquim Ruyra amb el Gràcia. I m'agradaria dir, afegeix, un parell de coses sobre l'acte d'avui. Jo he assistit a totes les activitats del Gràcia, també a les dels Cantaires Muntanyencs sempre que m'ha estat possible. I sí que us he de manifestar que més enllà, amic Francesc, amic Cervera, i amic Miquel, i tots els amics del Club, que més enllà, dic, d'una relació estrictament de polític, he pogut establir amb vosaltres una bona i profunda amistat. Va acabar felicitant les dues escriptores que havien glossat la figura de mestre Ruyra, així com les Corals participants al Concert.

Seguidament Miquel Fernández fa referència a la història dels Cantaires de la UEC/Barcelona, que ens acompanyen en aquest concert, des del mestratge que exercí Elisard Sala, tant en el camp de la direcció com en el de la composició, passant pel segon director Enric Aguado, fins a l'actual mestre Fernando Bañó. Després de l'actuació dels amics de la UEC, ho fan els Cantaires Muntanyencs, dirigits per Víctor Barbé, que interpreten: *Vine, Vine*. Ham. W. Wilhe.- *Deixa que els joves*. Harm. F. Buckhart.- *Calabaça, no se buen amor*. Anònim.- *Ma llibertat*. G. Moustaki.- *El Capità*. V. Barbé.- En el cant de conjunt, Fernando Bañó dirigeix *El rossinyol*, popular catalana harmonitzada per A. Pérez Moya, i Víctor Barbé *El cànon de la pau*, de Terral.

Finalitzat el concert, Miquel Fernández agraeix a M. Isabel Pijoan i a Lluïsa Julià la seva aportació, tot lliurant-los un ram de flors boscanes en recordança de l'acte. I a Albert Musons li fa lliurament d'un record de la Festa de la Cançó de Muntanya, que tingué lloc a la Seu d'Urgell, perquè és de justícia fer saber que l'Albert es va desplaçar 200 Km. de la seva vila per acompanyar-nos en aquella ocasió. La seva actitud, com bon amic del Gràcia, bé mereix el nostre reconeixement. És un deute que els Cantaires Muntanyencs tenien pendent.

Ara és el torn d'Albert Musons qui, en nom del Districte de Gràcia, ofereix una reproducció de la façana de la Casa de la Vila (edifici que fou obra del prestigiós arquitecte Francesc Berenguer i Mestres) a les senyores Pijoan i Julià, en record de les seves interessants dissertacions sobre Joaquim Ruyra. La mateixa reproducció també els és lliurada als directores dels Cantaires de la UEC/Barcelona i dels Cantaires Muntanyencs del Club Excursionista de Gràcia.

Aurora Vila i Guàrdia

CULTURAL

JULIOL 2003: Assistència a la trobada d'excursionistes sota el Pi de les Tres Branques, al Berguedà.

DIADA DE L'11 DE SETEMBRE: Ofrena floral al monument a Rafael Casanova amb els amics de la UEC de Gràcia.

4 i 5 D'OCTUBRE: Participació amb un estand a la 2ª Fira del Llibre de Muntanya, a Santa Maria de Corcó - l'Esquirol (Collsacabra).

MONÒLIT DEDICAT AL MESTRE POMPEU FABRA SITUAT A LA PLAÇA LESSEPS

La intensa circulació de la ciutat de Barcelona obliga a dràstiques decisions als seus governants. Una d'aquestes decisions ha estat arrabassar l'arbrada i els jardins de la meitat de la plaça Lesseps. Aquesta plaça reunia les espècies d'arbres més diferents de tot Barcelona, que a la vegada servien d'aixopluc a infinitat d'ocells que hi pernoctaven. Tampoc compten que s'ha tret un espai important a nens i avis.

Monolít de la plaça Lesseps el 23-2-1991. Fotografia de Miquel Fernández

En pocs dies les excavadores han canviat el panorama. El primer cop de pala va ser per al monòlit de pedra de Montserrat dedicat a Pompeu Fabra. Aquest monòlit va ser inaugurat el novembre de 1982, en el marc de les XIV Festes Populares de Cultura Pompeu Fabra, celebrades a Gràcia, en col·laboració de totes les entitats del Districte.

Des d'aquest Butlletí demanem a les autoritats, i concretament al regidor senyor Ricard Martínez, que el monòlit sigui reposat degudament en un lloc adient i, per descomptat, en pedra de Montserrat al més aviat possible. Que no quedi en l'oblit.

EL PI DE LES TRES BRANQUES

Preguem que sigui aquest Pi l'arbre sagrat de la Pàtria.

Jacint Verdaguer

El Pi de les Tres Branques és un dels símbols del catalanisme actual. Cada any, des de 1980, es fan actes al juliol sota la seva vella i, per desgràcia, ja morta soca. La tradició i la llegenda ve d'antic i sempre s'ha venerat com un arbre sagrat.

Les arrels d'aquesta història vénen de lluny, però l'iniciador de la dimensió mítica actual va ser mossèn Cinto, que amb la seva paraula poètica i visionària va fer del Pi de les Tres Branques el que avui és: "l'arbre sagrat de la Pàtria". Ell va transformar el que només era un arbre singular de Catalunya en un dels símbols del catalanisme. Verdaguer va ser un gran coneixedor de Catalunya i un expert en botànica i amb la poesia vers aquest arbre va fer un símbol de les llibertats catalanes. En el seu discurs dels Jocs Florals de Berga de l'any 1901, just un any abans de la seva mort, el compara amb l'arbre de Guernica.

El pla de Campllong, on es troba el Pi, és un paratge del Berguedà aïllat del món que ben pocs coneixien. Serà gràcies a Verdaguer un símbol catalanista àmpliament venerat. Prop del Pi Vell es troba el Pi Jove, que tothom visita també aquell dia. Els trets botànics d'aquest últim corresponen a un pi roig, amb un tronc alt i recte; l'escorça és de color rogenc i es troba principalment entre 1.300 m i 1.400 m d'altitud. És per les seves característiques i per estar tan a prop del Pi Vell que es creu que aquest últim també era un pi roig.

El cantant Miquel Pujadó

Molts poetes i escriptors han parlat del Pi de les Tres Branques des de fa molts anys, però mossèn Jacint Verdaguer va ser l'iniciador i el pare de la seva simbologia nacional. La Diada Nacionalista es convocava primer per Sant Jaume, com la de l'any 1921, tal com volia Ventura Gassol, però després s'ha passat a la celebració al tercer diumenge de juliol. La Diada d'enguany acollí gran quantitat de visitants, principalment de gent jove que venia fins i tot des de València, Catalunya Nord, Balears...

Quedem per veure'ns-hi el juliol del proper any.

Maria-Dolors Lázaro

Ofrena de flors l'11 de setembre al monument de Rafael Casanovas

Fotografia de Joan Pascual

Fotografies de Joan Pascual

XXXIXena Festa de la Canço de Muntanya

Fotografies de Toni Albaladejo

MUNTANYA

CURS D'INICIACIÓ A LA MUNTANYA MITJANA. PRIMAVERA 2003

Enguany el curs es va dur a terme del 15 de maig al 10 de juny i s'hi van impartir xerrades formatives sobre material de muntanya (Albert València), orientació (Tonyo García), medicina de muntanya i primers auxilis (Eli Riera) i meteorologia (Enric Tomàs). Les sortides pràctiques de cap de setmana es van fer a la serra del Montsant, al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac i a la vall de Núria - Coma de Vaca (camí dels Enginyers). S'hi van apuntar set cursetistes: Natàlia Llàcer, Sergi Xancó, Mireia Devesa, Alejandro Casafont, Joan Ignasi Comas, Jaume Xiol i Faerber Bjoern, amb edats compreses entre els vint-i-sis i els trenta-set anys, tots ells amb moltes ganes de fer muntanya, ganes de passar-ho bé i, val a dir-ho, amb bona forma física. Van col·laborar en les sortides fent de monitors l'Elena Martínez, l'Andreu Chinchilla, la Pili Justo i un servidor com a coordinador del curs.

Havíem previst fer la primera sortida a la serra de l'Obac i Sant Llorenç del Munt, per donar a conèixer un paratge preciós i proper. Al mateix temps, com que era una sortida poc exigent físicament, ens permetria valorar la forma física dels cursetistes. Però les eleccions municipals ens van fer modificar l'ordre de les sortides perquè tots poguéssim anar a votar. Així, doncs, ens hi vam llançar i vam marxar el primer cap de setmana cap a la serra del Montsant, això sí, amb força atencions envers els cursetistes, procurant-los (i procurant-nos) certes comoditats: aproximacions fàcils, caminades llargues però amb poc pes i confortabilitat per a dormir i menjar.

Serra del Montsant

Dissabte vam anar en cotxe fins a la Morera del Montsant, des d'on vam enfilarnos el camí en direcció al grau de Barrots, que un cop més es va confirmar com un camí segur, senzill i molt agraït per les precioses vistes que ofereix sobre la comarca del Priorat. Tot just quan començàvem a caminar vàrem trobar-nos un avi que ens va fer les delícies del

Montsant, tot explicant-nos diferents rutes i llocs d'interès de la serra. Fou com un petit regal de la vida, d'aquests que reps únicament quan fas camí essent receptiu del que passa en cada moment. La casualitat va fer que en acabar la jornada ens tornéssim a trobar l'avi i poguéssim així agrair-li els consells que ens havia donat. Un cop dalt el Montsant ens vam dirigir cap a la Serra Major, des d'on, resseguint-la en direcció oest, vam arribar al pic dels Senyalets (1.109 m). El cel cobert de núvols amenaçava tempesta en la llunyania, però la sort estava amb nosaltres i vam tornar a gaudir del sol. Des d'aquí vam anar al Pi Cugat, que, desafiant la llei de la gravetat, ens indica el camí a seguir fins al Clot del Cirer, un petit oasi de gespa,

Clot de l'Cirer - Montsant. Fotografia d'Àlex Duran

flors i arbres que beuen de l'aigua que regalima la gran balma que el corona, un lloc fantàstic per fer-hi nit en una altra ocasió. Vam tornar als cotxes baixant pel grau de la Grallera i, després de comprar unes quantes ampolles de vi, vam anar a dormir a Margalef, al nord-oest de la serra.

Després d'un bon sopar, un vi contundent, una bona dutxa i un bon esmorzar, l'endemà diumenge vam pujar en cotxe fins a l'ermita de Sant Salvador i vam enfilarnos un camí costerut que en poca estona ens va portar de nou dalt el Montsant. Des d'aquí vam anar fins al cim de la Cogulla (1.063 m) per anar a buscar el camí de baixada pel barranc de la Taverna, que ens dugué directament al pantà de Margalef passant pel Racó del Teix Mil·lenari.

Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac

Amb aquesta sortida vam recórrer tota la ferradura que formen la Serra de l'Obac i Sant Llorenç del Munt passant pel coll d'Estenalles.

Dissabte vam començar el camí a la Casa Nova de l'Obac en direcció al Pou de Glaç fins al Collet Estret. Des d'aquí vam anar al Paller de Tot l'Any, deixant a mà dreta Castellsapera. Un cop vam comprovar una vegada i una altra que no podíem pujar dalt el Paller (ens hauria fet falta material d'escalada o bé una bona dosi de bogeria i adrenalina), vam anar cap al coll de Tres Creus i vam pujar el turó de Tres Creus o de la Pola. Després de recuperar forces vam anar cap al coll d'Estenalles, on vàrem arribar en poca estona després de fer una mica el mico penjats d'un arbre. En aquest punt, en aquest arbre que no tindria més història que la d'un grup de gent enfilant-s'hi per fer-se una foto, va començar tot. Un parell de noies del grup, d'amagat, van carregar-nos les motxilles amb unes quantes pedres, i d'aquesta manera van declarar una guerra que va

Mirador del Priorat. Fotografia d'Àlex Duran

durar tot el curset, que ens va tenir en estat d'alerta constant i que, goso dir, encara no ha acabat.

Montcau. Fotografia d'Àlex Duran

Des del coll d'Estenalles, cames ajudeu-me per pujar el Montcau amb força pedres a la butxaca, aquest cop perquè el vent no se'ns endugués. Al vespre volíem improvisar un bivac en unes balmes que hi ha als Òbits, però com que el temps amenaçava de nou amb pluja vam anar de càmping (La Tatgera), reposant forces abans a Talamanca amb una cervesa i un petit pica-pica com mana tot esforç.

Vam fer bé, perquè va ploure tota la nit, des que vam tancar la cremallera de la tenda fins que la vam obrir al matí. Tanta estona va ploure que el cel es va quedar sense ni una gota d'aigua, de manera que vam tenir un diumenge tapat però sec: no es pot demanar més. Després d'esmorzar i plegar les tendes leeeeeeeeentament vam tornar en cotxe al coll d'Estenalles, des d'on vam pujar caminant a la Mola passant pels Òbits. La baixada la vàrem fer per la canal del Pi Tort, que ens dugué a la carretera on previsorament teníem aparcat un segon cotxe. I cap a casa que demà és dilluns.

Travessa Núria - Coma de Vaca (camí dels Enginyers)

L'última sortida del curs i la prova reina per als cursetistes pel desnivell a superar. Aquesta sortida, per ser la darrera del curs, va estar oberta a tots els socis del Club. Vam reservar llit i sopar al refugi de Coma de Vaca, de manera que no vam haver de carregar gaire pes (més atencions per als cursetistes).

Refugi Coma de Vaca. Fotografia d'Àlex Duran

De pujada amb el cotxe vam aturar-nos un moment a veure l'entrada de la cova de Rialb, que queda a peu de la carretera entre Ribes de Freser i Queralbs. Un cop a Queralbs ens vam calçar les botes i vam començar a pujar per la vall del riu Núria cap al santuari. Gairebé sense descans vam arribar a

Núria. Aquí ens vam aturar a recuperar forces una bona estona. Alguns de nosaltres volíem descansar i fer una

Vall de Núria. Fotografia d'Àlex Duran

petita migdiada, però la guerra que es va declarar a Sant Llorenç del Munt anava a més, de manera que jeure i tancar els ulls era extremadament perillós (li ho podeu preguntar al Sergi), com ho era també descuidar per un moment la motxilla. En forma d'aigua inesperada a la cara mentre dormies plàcidament, o en forma de pedres que podies arribar a carregar durant hores, la guerra seguia el seu curs. Sigui com sigui, la sortida també seguia el seu curs i vam enfilar el camí dels Enginyers en direcció a Coma de Vaca, on vam arribar a l'hora de sopar.

Camí Enginyers. Fotografia d'Àlex Duran

L'endemà al matí vam pujar al coll dels Tres Pics, des d'on vam gaudir de boniques vistes sobre el Bastiments, el Pic de l'Infern, el Torreneules i d'altres. Des del coll i acompanyats per una riuada de gent que hi havia arribat en autocar, vam pujar tots plegats, com si ens haguéssim posat d'acord, al puig de Balandrau (2.584 m). La tornada a Queralbs la vam fer per la frondosa vall del Freser. Vam arribar cansats però encara amb prou energia per acabar la sortida amb una petita guerra d'aigua.

Vam donar el curs per acabat amb una breu xerrada del nostre president, Francesc Sanahuja, seguida per la projecció de diapositives de les sortides i pel pica-pica tradicional. Gràcies a tots, cursetistes i monitors.

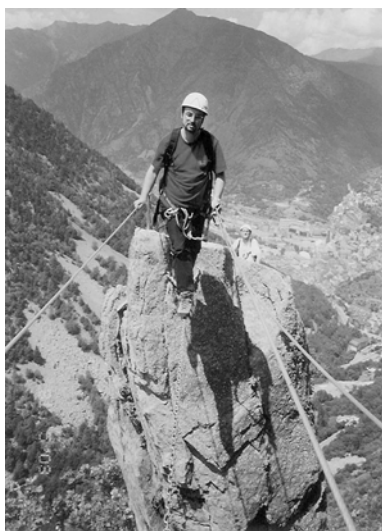
Àlex Duran
Coordinador del curs de
Muntanya Mitjana 2003

CURS D'INICIACIÓ A LES VIES FERRADES maig-juny 2003

El passat mes de maig es va portar a cap el curs d'Iniciació a les vies ferrades, organitzat per la secció del GEDE i coordinat pels germans Sánchez (en Xavi i en Dani), per l'Arnau de Mallorca i per monitors puntuals (Eloi, Pere, Mirna i Pelut).

El vídeo *Perdre la por* va ocupar la part central de la primera classe teòrica. Aquest vídeo presentava l'experiència d'una noia atlètica amb por a les verticalitats i a les alçades que feia per primer cop una via ferrada penjada sobre el mar i se'n sortia. Fou, doncs, una teràpia psicològica per als cursetistes, que havíem d'estar preparats per a la sortida del diumenge a Sant Feliu de Guíxols. Vam quedar a les 10.30 del matí (quines hores de sortir!) per qüestions electorals.

*Via ferrada Roc d'Esquers, Andorra.
Fotografia de Salvador Muñoz Zamora*

A Barcelona i durant tot el viatge va estar plovent a bots i barrals, però... miracle de les vies ferrades: quan vam arribar a Sant Feliu només plovisquejava. Així que, equipats amb l'arnès, la baga d'ancoratge amb dissipador d'energia i el casc, vam començar a penjar-nos al penya-segat com si fóssim llonganisses i a practicar el monòton treball de passar mosquetons.

Aquesta via ferrada és molt bonica i impressionant ja que flanqueja per sobre el mar blau de la Costa Brava i creua ponts penjats sobre les roques. Cadascú anava fent de les seves dins de les possibilitats d'estar enganxat a la paret. En Manel i en Salvador no paraven de fer fotos a la penya, que feia postures atlètiques per impressionar. Altres, com ara en Jordi, observaven els polls de gavina dels nius, mentre esquivaven els excrements que hi havien arreu, i la Pili i la Mireia intentaven distreure els monitors de la seva tasca. Entre tots ens donàvem suport per a no caure.

En resum, com diria la Pili, va ser una experiència "bucolicopastoril", encara que potser seria més adequat de parlar d'experiència "bucolicopescadoril", que es va completar menjant unes tapes al port!

Les xerrades teòriques següents van ser bastant de ciència física, parlant de força de xoc i de factor de caiguda. Després de repassar algunes formuletes, entens la necessitat de la baga d'ancoratge amb dissipador d'energia i interiorment penses "No he de caure!". També vam aprendre a interpretar ressenyes de vies ferrades d'arreu d'Europa i així ara entenem perfectament el llibre dels germans Sánchez i B. Forés *Vies ferrades i camins equipats* (per cert, un bon llibre per a conèixer la major part de les vies ferrades del país, Andorra i Pirineu francès; la nova versió de Desnivel també inclou altres comunitats espanyoles).

Via ferrada de Sant Feliu de Guíxols. Fotografia de Salvador Muñoz Zamora

El dissabte 31 de maig i diumenge 1 de juny vam anar a fer unes vies ferrades a Andorra. Al Principat, les vies estan molt ben equipades i tenen un manteniment constant, ja que són fruit de projectes públics trets a concurs pel mateix govern. Aquest cop havíem quedat a les 9.30, però una parelleta va arribar una mica tard (ho lamentem de veres!).

Per a aquest primer contacte amb una via ferrada de muntanya (per a alguns), ens acompanyava també una andorrana experta en vies ferrades i descens de barrancs. Primer de tot, vam pujar la via ferrada del Roc d'Esquers: 250 m de roca vertical cap a dalt, plena d'esglaons, cadenes i un pont penjat en una agulla. El nerviosisme se'ns va posar al ventre, oi Maribel? Les vistes són d'ocell sobre el nucli d'Escaldes-Engordany i la vall de Madriu. Encara que és una de les vies d'iniciació amb més desnivell i completa, en Manel no es va poder estar de dir: "Ah!, això és tot? Ja hem arribat?".

El descens, caminant per la vall de Madriu, et dona l'oportunitat de veure bordes abandonades com les de Ramio. Començava a ploure; per tant, fou hora d'anar a menjar un bon àpat andorrà, que durà fins a dos quarts de sis de la tarda. I, llavors... miracle de les vies ferrades: havia parat de ploure i poguérem fer la segona via del dia, tal com estava previst (via ferrada de Clots de l'Aspra). Aquesta via es caracteritza per una baixada ferrada (així podíem practicar una altra tècnica). En aquesta mateixa zona vam acampar i tothom es va meravellar en contemplar els ginys de la furgona de la Concepció. N'hi va haver que van fer biviac i l'Eduard s'hi va afegir per posar a prova el sac que li havien deixat.

Via ferrada Tossal del Gran Aixoval, Andorra. Fotografia de Salvador Muñoz Zamora

L'endemà al matí ens vam despertar tots una mica més o una mica menys freds. Per sort, en Xavi portava tota mena de sobres amb cafè, xocolates, etc. i, com sortit d'un episodi de MacGiver, ens va escalfar les begudes. A dos quarts de nou ja ens dirigíem a la via ferrada del Tossal del Gran Aixoval. Ens tenia una mica neguitosos perquè ens asseguraven que hi havia un desplom a superar.

Aquesta via transcorre prop del riu i el descens es fa amb quatre ràpels encadenats. El desplom va ser superat per tothom, la Montse en un "plis-plas" i altres amb més dificultats. En acabar, no hi havia temps per perdre, ja que s'acostaven uns cúmulus tempestuosos; així que el dinar el vam fer al cotxe, o no, tot anant cap a la zona de Canillo. Després d'uns primers minuts per decidir si fèiem dos grups (els de via ferrada llarga i els de curta), la Pili ens va treure de cabòries i ens va dir: "Tots a una i prou!". Visca la unitat! Així que vam fer tots la via de la Canal de la Mora. Mullats de peus i amb algun despeniment de roca, vam finalitzar així el nostre cap de setmana del curs d'Iniciació a les vies ferrades i... miracle de les vies ferrades: va començar llavors a ploure.

Íngrid Vives Rubio i Barend van Drooge

G I E

VI CURSET D'INICIACIÓ A L'ESPELEOLOGIA

Si t'agrada la natura i les activitats d'aventura, vine a conèixer una nova modalitat esportiva que et permetrà descobrir, d'una manera apassionant, que la natura que coneixem no s'acaba damunt

la terra.

Dates: del 14 d'octubre al 13 de novembre.

Les sortides pràctiques seran els dies 18-19 d'octubre, 25-26 d'octubre, 2 de novembre i 8-9 de novembre.

El curs tindrà sessions teòriques als locals del club, que aporten tot un conjunt de matèries adients per a la pràctica i el coneixement d'aquest esport, i que coordina la Federació Catalana d'Espeleologia. Paral·lelament, hi haurà unes sessions pràctiques a l'exterior en cavitats reals i a les quals és important no faltar. El curs s'acabarà amb un examen teòric per a comprovar els coneixements adquirits.

Xavier París

ACAMPADA

CAMPAMENT COSTA BRAVA. Abril, maig i juny 2003

Com cada any, aquest estiu el càmping Sol-Mar va acollir el Campament Costa Brava, que, com sempre, va ser un èxit per la presència de socis que varen fruit de tres mesos de platja, companyia i bons aliments. Aprofitant tots aquests dies de festes vàrem celebrar-hi la diada infantil i la revetlla de Sant Joan.

En total fórem 24 instal·lacions, amb 15 infants i 32 persones adultes.

CAMPAMENT VACANCES ESTIU 2003, Leran, França

Aquestes vacances es recordaran per moltes coses. Primer, pel lloc: el càmping era en un indret molt acollidor, amb un llac anomenat Mont-bel, que feia les delícies de tots nosaltres ja que podíem remullar-nos-hi quan la calor era insuportable. Segon, per la calor, que recordarem quan l'hivern ens faci tremolar de fred, ja que les temperatures passaven dels 40 graus a l'ombra.

Camí de Sant Martí del Canigó. Fotografia de Maria-Glòria Vives

També per les excursions als castells càtars, tots plens d'història, per les visites als pobles medievals, amb les

Sant Martí del Canigó. Fotografia de Maria-Glòria Vives

Castell de Montsonys. Fotografia de Maria-Glòria Vives

seves festes i fires típiques, per la pujada al pic del Canigó i la visita a l'històric monestir de Sant Martí del Canigó i a Sant Miquel de Cuixà.

Diada infantil. Fotografia de Maria-Glòria Vives

Finalment, per la Festa Major de Gràcia, amb motiu de la qual es va fer un pica-pica per a tothom i es van donar obsequis als assistents i una copa per als acampadors més petits d'aquest estiu. Després, el sopar de germanor, que va finalitzar amb l'agradable i espontània col·laboració d'uns quants socis fent diferents obres de teatre amb la màxima serietat que els va ser possible. Recalquem i donem les gràcies al nostre amic Pere Soler, ja que sense ell no s'hauria pogut muntar aquesta festa, i també al gos del Cillero (el Roc), que va fer una actuació magistral. En aquests moments ja no és entre nosaltres perquè va morir a finals d'agost. Sempre el recordarem, ja que era un gos muntanyenc i bon acampador.

Sopar revetlla de Sant Joan. Fotografia de Maria-Glòria Vives

Fórem en total 23 instal·lacions, 1 bungalou, amb 50 adults, 8 joves i 15 petits.

Maria-Glòria Vives

LES VACANCES...

Aquest any els que vam passar les vacances amb la secció d'acampada ens vam traslladar al sud de França, al costat del poble de Leràn, al càmping La Regate, que és al costat del llac de Montbel.

És un indret força tranquil. La llàstima d'aquests dies va ser que, com la major part dels que fem les vacances a l'agost, ens vàrem quedar amb la pell massa colrada pel fort sol que teníem i amb tanta calor que no ens permetia de contemplar-ho tot amb les mateixes ganes de quan estàs relaxat.

Malgrat tot i amb una gran dosi de voler passar-ho bé, vàrem visitar diferents indrets de la rodalia i, com que érem a la terra dels càtars, no cal dir el que més visitarem. Així doncs, coneguèrem el magnífic castell de Montsegur, el meravellós i espectacular castell de Queribús, amb una vista fantàstica des del seu privilegiat turó, el ben conservat castell d'Arques, el força derruït castell de Puibert i d'altres, i vàrem acabar amb el fantàstic i monumental castell de Carcassonne (anomenat també La Sitè). Tots són uns castells amb un munt d'anys d'antiguitat i carregats de molta història (certa o bé possible).

Cim del Canigó. Fotografia d'Anna Saperas

També un d'aquests dies, per ser més exacte el diumenge dia 10, sortíem del campament a les 6 del matí per anar d'excursió al Canigó, cim emblemàtic i característic per als catalans, al qual ja va pujar Mossèn Cinto fa molts anys. Els components d'aquesta sortida vàrem ser: Elisenda Moreno, Anna Pérez, Isabel Gil, Lolita Pérez, Víctor Barbé, Pilar Morón, Anna Saperas, Jofre Fernández, Albert Ollé, Josep Portell, Miquel Fernández, Carme Checa i Rafel Saperas.

L'excursió va començar al refugi de Cortalets, vam passar després per la font de la Perdiu (que arran de la calor estava seca, com també ho estava el petit torrent) i vam enfilar-nos de dret pel fressat camí fins al cim. De baixada, fins i tot un grup va pujar al cim o turó Jofre. Després férem el mateix itinerari que a la pujada, per a agafar els cotxes i tornar a passar els 21 km de pista forestal fins a arribar al poble Vernet les Bains i d'allí fer el retorn al campament.

Rafel Saperas

HOMENATGE A VERDAGUER

Fotografies de Toni Albaladejo

ALTES DE SOCIS

7724	Núria Bayó Puxanç
7725	Jordi Bonet Beltran
7726	Oscar Izquierdo Baulas
7727	Mireia Chicharro Valensa
7728	David Panisello Mas
7729	Joan Busquets Pérez
7730	Danny Alonso
7731	Trinitat Colomer García
7732	Sergi Xancó Altés
7733	Mireia Devesa Rucabado
7734	Alejandro Casafont González
7735	Natalia Llàcer Pascual
7736	Jaume Xiol Sánchez
7737	Faerber Bjoern
7738	Barend L. Van Drooge
7739	Ingrid Vives Rubio
7740	Laia Colom Brossa
7741	Marcel Tarròs Gallofrè
7742	Eduardo del Agua Martínez
7743	Salvador Muñoz Zamora
7744	Francesc Trias Puig-Sureda
7745	Marc Oliva Pujol
7746	Roser Palol Quevedo
7747	Teresa Guxens Amorós

MOUNTAIN WILDERNES

Mountain Wilderness Internacional aplega un conjunt de països que formen organitzacions amb els mateixos objectius. L'associació reuneix tots els alpinistes ansiosos de defensar la integritat del patrimoni natural i cultural de les altes muntanyes. Des de la seva fundació a Catalunya l'any 1989 s'han fet passos endavant; a escala mundial també, però sempre fent-me la interrogació següent: és una utopia?; una quimera?; una guerra perduda? No obstant això, la paraula wilderness m'ha fascinat, per tot el que significa, o sigui, "muntanya en estat salvatge" o en estat natural, o no modificada, tal com l'he coneguda en moltes muntanyes del món, amb la seva bellesa, el seu silenci, la seva força, el seu majestuós aspecte, que ens l'ha fet estimar tant.

Mountain Wilderness de Catalunya pertany a Mountain Wilderness Internacional; per tant, l'àmbit d'actuació és Catalunya, amb accions puntuals de caire internacional, i s'adreça a esportistes relacionats amb la muntanya i a les persones que dediquen el temps de lleure a activitats a la natura. Els objectius són accions de recuperació d'espais naturals que han estat degradats, profanats o perversament modificats, accions de denúncia o d'alerta per tal d'impedir la destrucció, tantes vegades inútilment, dels espais vitals a l'alta muntanya, amb l'objectiu de crear una sensibilitat social envers els espais naturals.

Tal com diu l'estratègia catalana d'educació ambiental, a l'hora de dur a terme programes i accions, el principal obstacle de les entitats que pertanyen al sector és l'obtenció de suport econòmic, tant de caràcter públic com privat.

Es constata també la manca de participació de la societat en general. Tot i que hi ha grups com M. W. molt actius, la major part de ciutadans i d'entitats excursionistes no participen prou en les decisions que els afecten directament com és ara la defensa del nostre terreny de joc. És per aquest motiu que el moviment associatiu ha de prendre la iniciativa i jugar un paper fonamental com a portaveu de muntanyencs, d'alpinistes i de la gent, potenciant a través de federacions i clubs la immensa energia que pot oferir generosament qui estima de debò les muntanyes. La potencialitat més evident en l'àmbit de salvaguardar la natura és el gran capital humà amb què compta i que moltes vegades resta adormit.

Quinze anys de la fundació és un període insignificant, però és prou important per valorar si les activitats, els projectes i les actuacions han tingut prou garantia d'èxit

positiu i de treball ben conduït. Això és especialment ben cert quan es tracta d'una organització constituïda totalment per voluntaris que tenen uns ideals de millora i defensa del medi ambient de les muntanyes de casa nostra i d'arreu del món.

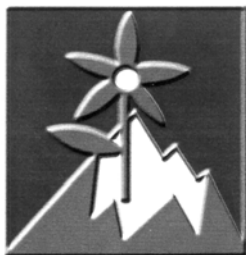
Mountain Wilderness no constitueix una filosofia d'abstracció, sinó que ha estat, és i serà una filosofia d'acció. Algunes de les seves principals actuacions han estat: la promoció des de la seva fundació de la defensa del massís del Mont Blanc reclamant als governs de França, Suïssa i Itàlia, a la Unió Europea i al Consell d'Europa la declaració de Parc Natural Internacional del Mont Blanc; la promoció d'ascensions i escalades reivindicatives en les quals ha participat sempre M. Wilderness de Catalunya; l'increment de les campanyes contra l'ús de l'heliesquí, que significa no només la profanació ètica de la muntanya ja que utilitza els cims com a pista d'atterratge i d'esquí, sinó que devalua i substitueix l'essència de l'alpinisme i comporta perills d'allaus, tal com s'ha demostrat moltes vegades. També cal esmentar la sol·licitud reiterada perquè les Dolomites siguin reconegudes per la Unesco com a monument i patrimoni de la humanitat, per evitar que hi continuï la construcció d'autopistes, telefèrics i vies ferrades, que estan provocant la continua degradació del massís.

Altres objectius i accions s'han fet per a la salvaguarda de les muntanyes gregues de l'Olimp, les muntanyes dels déus del bressol de la nostra cultura. Com a continuïtat d'aquesta campanya, es varen celebrar dos congressos internacionals: Les Altes Muntanyes de la Mediterrània, a Tossa de Mar l'any 1994, i Les Muntanyes Sacres o Sagrades, a Trikala (Grècia) l'any 1997. També, activitats de suport al parc de Genargentu, a l'illa de Sardenya, en la qual va participar també M. W. de Catalunya.

Les accions al Pirineu han estat nombroses a les valls de Sotillo, Mulleres, Montsacau, Colomers, Restanca, Certascan, etc., amb importantíssims treballs de restabliment del paisatge, de neteja i de retorn al seu origen d'espais profanats i degradats.

També les expedicions als cims mes alts del món han estat presents entre les activitats de M. W. Internacional. Així al K2 es varen retirar més de deu quilòmetres de cordes fixes i escales i més de tres tones de ferralla i deixalles. Catalunya va organitzar el 1993 una expedició en el mateix sentit a l'Everest i l'any 1999 la Unió Excursionista de Catalunya de Sants, amb socis voluntaris de M. W., va protagonitzar una actuació wilderness a l'Annapurna.

Enguany una expedició internacional al Noshag, amb la participació d'un alpinista català, en Lambert Colas, soci voluntari entre destacats alpinistes de talla mundial, ha portat a les muntanyes de l'Hindu Kush un missatge de pau i de normalitat retrobada per reobrir les muntanyes de l'Afganistan, després d'haver acabat tant la invasió soviètica com els esdeveniments bèl·lics, d'una brutalitat tal que les dificultats màximes dels expedicionaris varen ésser creuar els camins difícils plens de mines explosives i mortíferes. D'aquesta nostra lluita, idealista però necessària, n'hem de seguir parlant, però amb el treball de cada dia.

**MOUNTAIN
WILDERNESS
DE CATALUNYA**

Josep Sicart i Tauler
Coordinador internacional
de Mountain Wilderness

RECORD DE MONTSERRAT

Ara que Montserrat ha inaugurat el nou tren cremallera, acompanyo una foto dels anys cinquanta de Ku-ki amb la meva germana. Molts recordaran el pas a nivell de l'antic cremallera on els passatgers del tren, en passar, llançaven unes monedes al Ku-ki.

Antonio Moreno

Núm. 65332

El taló estripat o esmenat serà nul.
Caduca als TRES mesos

Donatiu: 0,30 €

En cas de resultar premiat es faran efectius a CAIXA DE SABADELL
Travessera de Gràcia, 77 o a la Seu del Club de dilluns a dijous de 19 a 22 h.

**Club
Excursionista
de Gràcia**

Travessera de Gràcia, 4 - 08006 Barcelona - Tel. 93 237 86 59 - Fax 93 237 31 48
e-mail: cegracia@cegracia.com - web: <http://www.cegracia.com>

LOTERIA NACIONAL - SORTEIG DE NADAL

El portador interessa la quantitat d'**UN EURO AMB VINT CÈNTIMS (1,20 €)** en el bitllet

Núm. 65332

del sorteig que es celebrara a Madrid el dia 22 de desembre de 2003

Tot taló estripat o esmenat serà nul. Caduca als TRES mesos

Donatiu: 0,30 €

Decims en dipòsit i custòdia a la CAIXA DE SABADELL.
La CAIXA DE SABADELL declina tota responsabilitat a part del dipòsit i la custòdia dels dècims de la Loteria Nacional que li han estat confiats. En cas de resultar premiat es faran efectius a CAIXA DE SABADELL.

Travessera de Gràcia, 77 o a la Seu del Club de dilluns a dijous de 19 a 22 h.

Caixa de Sabadell

TAFANEJAR PER BARCELONA

Avui ens endinsarem en racons o pòrtics. És ben cert que per trobar quantitat de racons, carrers estrets i tortuosos, amb les cases mal arreglerades, cal anar a cercar el poc que encara queda al barri de Santa Caterina o al de la Ribera. Una ciutat és un conjunt de carrers, avingudes i places i la seva grandiositat deriva dels indrets que amb bona voluntat he plegat d'aquesta tria de racons. A més, hi ha el barri jueu del Call, i vull parar-m'hi una mica i parlar d'un conjunt de carrers amb particularitats específiques: al carrer de Marlet hi havia una sinagoga; als carrers Arc de Sant Ramon del Call, Baixada de Santa Eulàlia, del Call, de Sant Sever i altres més de la rodalia encara hi ha cases de l'època en què els jueus vivien en aquest barri.

PASSATGE DE SERT - Cognom de l'il·lustre pintor (lloc: uneix el carrer Alt de Sant Pere i el de Trafalgar).

CARRER DEL CONSOLAT - Aquest carrer formava part de les velles voltes dels Encants de Llotja, a les darreries del segle passat. Els encants foren traslladats al Mercat de Sant Antoni.

DEDICACIÓ A L'ARBRE A la plaça de Vicenç Martorell llegim una "Pregària de l'arbre".

CIM DE MONTJUÏC Al cim d'aquesta muntanya es troba el castell, des d'on l'any 1863 la ciutat va sofrir el

bombardeig del general Espartero. És un al·licient més per a la visita d'aquest privilegiat mirador.

Montjuich.
Fotografies
d'Antonio Moreno

Carrer del Pou de la Cadena. Fotografia d'Antonio Moreno

CARRER DEL POU DOLÇ - Va haver-hi molts pous amb noms força curiosos: pou de l'alzina, pou de l'estany, pou de l'estanc, pou de la cadena, pou de la figuera, pou de la figuereta, pou de la riera (a Gràcia). (Lloc: baixada o davallada de Sant Miquel.)

CARRER DE LA CIRERA - Aquest carrer uneix el de Flassaders i de la Seca. Carrer de la Seca equival a Casa de la Moneda. Les màquines d'encunyar monedes les van traslladar a Madrid.

SANT PERE DE LES PUEL·LES L'edifici cristià de més antiguitat existent a Barcelona (la paraula *puella* o *puel·la* significa 'donzella'). (Lloc: p. Sant Pere de les Puel·les.)

CARRER DELS CECS DE SANT CUGAT - S'anomena de Sant Cugat perquè hi hagué una església destruïda l'any 1936.

CARRER DEL CREMAT XIC Carrer que fa angle amb el carrer de Flassaders i del Cremat Gran.

ESGLÉSIES DE SANT MARCUS I SANT CRISTÒFOL - Són les més petites de Barcelona (lloc: la primera, al carrer de Corders - Montcada i, la segona, al carrer de Regomir).

Església de Sant Marcus. Fotografia d'Antonio Moreno

Antonio Moreno

Adherit a:

Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya
Associació d'entitats Excursionistes del Barcelonès
Grup Alta Muntanya Espanyol

Membre Fundador de la Federació Internacional de Càmping i Caravàning
Representant a Catalunya del Càmping Club de França

Federació Catalana d'Espeleologia
Federació Catalana d'Entitats Corals

EDITOR: Club Excursionista de Gràcia
DIRECTOR: Guillem Martín i Brasó

a/e: cegracia@cegracia.com
web: <http://www.cegracia.com>
Dip. legal: B.9720-1961